

גורה ההיכל

לע"נ הטהורה של מורנו ורבינו עטר הגה"צ מרן רבי משה יעקב ווייס בן הגה"ק רבי אברהם צבי זצ"ל גלב"ע ה"י בטבת תשע"ב

זמני כניסת ויציאת השבת

הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
6:41	7:40	8:15
ב"ב		
6:26	7:38	8:17
ירושלים		

יו"ל ע"י בית המדרש הגדול "היכל אברהם צבי" נזה אחיעזר
 בנשיאות מורנו הגאון רבי יצחק ישעי' ווייס שליט"א גאב"ד נזה אחיעזר
 רח"נ נחשוני 3 (מאהורי ביתבנים 7-9), נזה אחיעזר בני ברק
עש"ק פרשת שופטים ו' באלול תשפ"ב, גליון מס' 620

נושא הלכתי לפרשת השבוע

משיעוריו של הגאון רבי יצחק ישעי' ווייס שליט"א
 גאב"ד נזה אחיעזר - בני ברק

הדברים נכתבו להגדיל תורה ולהאדירה, ולא להלכה למעשה

חידה לפרשת השבוע

כשהגיעו לפסוק מסויים בפרשת השבוע שיעשע הרב את תלמידיו ואמר:
העשירי יהיה חולין.
 הגיב התלמיד השנון:
אכן זה מתחיל קל ובסוף החיים.

תפילות על קברי צדיקים

[דברים יח, יא] **לא ימצא כך... וחבר חבר ושאל אוב וידעני ודרש אל המתים.** וברש"י: ודורש אל המתים, כגון המעלה בזכורו והנשאל בגלגולת.

שאלה: האם מותר לילך ולהתפלל על הקברות.

להרמב"ם (לאו לח) וברמב"ם (ע"ז יא, ג). וכ"כ הטור והשו"ע (יו"ד קעט, יג): ודורש אל המתים, זה שמרעיב עצמו ולן בבית הקברות כדי שתשרה עליו רוח הטומאה.

החושש מההליכה להתפלל בבית הקברות

אולם הש"ך שם (יו"ד קעט, טו) הביא שנמצא בתשובת מהר"ח (פלטיאל) על הנודרים לילך לבית הקברות קצת היה נראה כדורש אל המתים כו'. והב"ח כתב

האיסור לשאול שאלות את המת

כבר הראשונים (משיבת נפש לר' יוחנן לוריא) הקשו על רש"י, שבגמ' סנהדרין (סו, ב) אמרו: דורש למתים, כדתינא דורש אל המתים, זה המרעיב עצמו והולך ולן בבית הקברות כדי שתשרה עליו רוח טומאה. ופירש"י: שד של בית הקברות היא אוהבו ומסייעו בכשפיו. ובעל אוב הוא המעלה בזכורו והנשאל בגלגלת. ותירצו שרש"י ביאר על פי הספרי (כאן) שגרס ודורש אל המתים, אחד המעלה בזכורו ואחד הנשאל בגלגלת. - לשני השיטות דורש אל המתים הוא לענייני שאלות מן המת וכישוף. וכן כתב ברבינו בחיי (כאן) שמנה הכתוב תשע תועבות שהיו הכנעניים מחזיקין בהם. וכן כתב בספר החינוך (תקטו): שלא לדרוש אל המתים, וענין דרישה זו הוא, שיש בני אדם מרעיבין עצמם והולכים ולנן בבית הקברות כדי שיבא להם המת בחלום ויודיעם מה שישאלו עליו, ויש אחרים שלובשין בגדים ידועים ואומרים דברים ומקטירין קטורת ידועה וישנים לבדם כדי שיבא המת שהם רוצים בו ויספר עמהם בחלום, ועל כל מלאכות אלו וכיוצא בהם נאמר לא ימצא כן וגו' ודורש אל המתים. ומקורו בספר המצוות

ביהמ"ד הגדול "היכל אברהם צבי" - נזה אחיעזר
 בנשיאות מורנו הגה"צ מרן רבי משה יעקב ישעי' ווייס שליט"א גאב"ד נזה אחיעזר

מזלא טבא וגדא יאה

בהדרת כבוד וברגשי גיל ושמחה, מתכבדים אנו להגיש את מיטב איחולינו וברכותינו המאלימות מעומקא דליבא, קדם רום מעכ"ת מוריננו ורבינו עטר רשנו המוסר נפשו ולבו למען כל אחד ואחד מקהילתנו הק'.

מוריננו הגאון הצדיק רבי **יצחק ישעי' ווייס שליט"א**
 גאב"ד ור"מ דקהילתנו הק'

ולחתנו הגדול הרה"ג רבי **יעקב יעקובוביץ שליט"א**
 לרגל השמחה הגדולה השרויה במעוננו בעת ארוסי הנכד - הבן
 החתן המופלג כמר **אלישע מיכאל שליט"א** מבחורי ישיבת סלבודקא
 עב"ג הכלה המחוללה מנוע אראלים ותרשימים
 נכדת כ"ק מרן **אדמו"ר מאמשינוב שליט"א**
 בת לחתנו הרה"ג **אברהם מנחם לוי שליט"א** ביתר עלית

שפתינו תרנה ברכות נאמנות כהנה ומתנה, שיוכה מעכ"ת מורנו הרב שליט"א שיוכה עוד רבות בשנים לראות רוב נחת דקדושה במינה רוב וגדושה מכל יוצאי חלציו, מתוך רוב שמחה ומתוך עושר וכבוד, ויוכה עוד רבות בשנים להגדיל תורה ולהאדירה ככפל כפלים, ויושפע עליו שפע ברכות משני מורמים. להתברך בכל הברכות האמורות בתורת ה' אלקים חיים, עד ועמוד כון לאורים בירושלים, אמן

המכריזים ברגשי שמחה וגיל
 הנהלת בית המדרש **לומדי ומתפללי ביהמ"ד**

מזלא טבא וגדא יאה

בהדרת כבוד וברגשי גיל ושמחה, מתכבדים אנו להגיש את מיטב איחולינו וברכותינו המאלימות מעומקא דליבא, קדם רום מעכ"ת מוריננו ורבינו עטר רשנו

מוריננו הגאון הצדיק רבי **יצחק ישעי' ווייס שליט"א**
 גאב"ד ור"מ דקהילתנו הק'

ולחתנו הגאון רבי **שמואל זולדן שליט"א**
 ר"מ בשיבה גדולה סערט וזיניץ חיפה
 ולנכדו-חתנו הרב **ישראל שוק שליט"א**
 נכד ידידנו הרה"ר **אליעזר דוד שוק שליט"א**

לרגל השמחה בהולדת הנין-הנכד-הבן הבכור במזל טוב
 יהי רצון שיוכו לראות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה
 מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, אכ"ר.

מתפללי ביהמ"ד **מערכת "נוה ההיכל"**

מחלוקת האחרונים אם הותר להתפלל אל מת

ומה שסיים הב"ח: 'דוקא להשתטח על קברי אבות ולהתפלל לפניו יתברך על כל צרה שלא תבוא, בזכות אבותיו הנקברים פה וכיוצא בזה. רמז בזה לדברי המהר"ל הנ"ל (מנהגי תענית יח), שהזהיר 'המשתטח על קברי צדיקים אל ישים מגמתו נגד המתים, אך יבקש מאת הש"י שיתן אליו רחמים בזכותם'. והיינו שלא יעשה את המת מליץ בינו לבין קונו, וכדעה שהזכיר המהר"ם מינץ הנ"ל והביאו במשנה ברורה (תקפא, יז). אך כבר הביא הפרמ"ג (א"א תקפא, יז) שבמענה לשון יש תפלות שאומרים על הקברים, ומשמע קצת שמבקשים מאת הנפש שיליץ טוב בעדנו. והאריכו האחרונים מאוד בנידון זה, ראה שו"ת מהר"ם שיק (או"ח רצ"ז) מנחת אלעזר (א, סח), מנחת יצחק (ח, נג) בצל החכמה (ה, קסה) ובשדי חמד (אסיפת דינים, ר"ה א, 1).

הסברו של האגרות משה למחלוקת זו

והנני מביא את הסברו המנומק באריכות של האגרות משה (או"ח ה, מג-1) בצדדי השאלה אם מותר ללכת לקברי אבות וקברי צדיקים בעת צרה לבקש רחמים, ודפח"ח: נמצא בפיוטים ובסליחות שמבקשים למלאכים שיתפללו עבורנו, כהא דמלאכי רחמים, וכהא דמידת הרחמים עלינו התגלגלי, חזינן שאיכא מחלוקת. דבעלי הפיוטים שהיו ג"כ גדולי ישראל, תיקנו והנהיגו לומר כן. אבל הרבה מרבותינו האחרונים אוסרין זה. ובחת"ס (או"ח קסו) הביא ממהר"ל מפראג שמיאן לומר פיוט דמכניסי רחמים בסליחות. וכתב שם בסוף, דלדבריו דמהר"ל יש למנוע מלומר פזמון דמלאכי רחמים, וסליחת י"ג מידות האמורות בחניניה. והחת"ס עצמו אמר סליחות אלה עם הציבור, ורק במכניסי רחמים היה מאריך בנפילת אפים עד שהגיע ש"ץ לשומר ישראל, וממילא לא היה אומר. ומשמע מלשונו שאף שלא אמר טעם שלא כמהר"ל מפראג, מ"מ אמר זה עם הציבור.

טעם האוסרים והמתירים לבקש מהמלאכים

וטעם המתירין שהיו ג"כ גאוני עולם מרבותינו הראשונים, מוכרחין לומר דכיוון דהם מלאכים שנתמנו מהש"ית שיהיו סגורים עלינו לפניו מאיזה טעם, אף שידוע בעצמו כל הסגוריא יותר מהמלאכים, לכן שייך שנבקשם שיעשו שליחותם באהבה, ויוסיפו גם בקשה לבד עצמם מעשה הסגוריא. שהרי על מה שהם כבר שלוחים מהש"ית, שייך שיתפללו על שליחותם שיקבל הש"ית סגוריא שלהם. ואין זה בכלל האיסור להתפלל ולבקש מהמלאכים שום דבר, כדהביא הרמב"ן בפירושו בחומש פ' וישלח (לב, ג) על הקרא דאמר המלאך ליעקב למה זה תשאל לשמי, שאמר אין לך בדיעת שמי תועלת כי אין הכח והיכולת בלתי לה' לבדו אם תקראני לא אענך וגם מצרתך לא אושיעך. שלכן על הדבר שנשתלחו המלאכים, כמלאכי הסגוריא ומלאכים הממונים להיות מליצי יושר, כמפורש בקראי (איוב ל"ג, כ"ג) ובגמ' (שבת ל"ב ע"א), שייך לומר שניתן להם לרשות איך להמליץ ואיך לעשות הסגוריא. ורק זה מותר לבקש, שיעשו זה באהבה ובשמחה כדאשכחן במלאך גבריאל (פסחים ק"ח ע"א - ב), ועל דרך זה הוא מה שתיקנו בסליחות ובפיוטים. והאוסרין, אולי סברי דגם על מה שביד המלאכים אין להתפלל להם ולבקש מהן, אלא להתפלל ולבקש מהש"ית שהוא יעשה לנו כל בקשתנו לטובה. ואם הוא רוצה בסגורים מאיזה טעם, יעמיד הש"ית ממילא כשישמע תפילותינו סגורים טובים ומליצי יושר טובים.

ראוי לבקש מאדם חי שיתפלל בעדו

עכ"פ במלאכים לכו"ע אסור לבקש שהם יעשו דבר עבורנו, וגם לא שיבקשו מהש"ית עבורנו בדברים שלא שייכי המלאכים. אך איכא מחלוקת רבותינו הראשונים לבקש מהם שהם בשליחותם יעשו באופן היותר טוב לפנינו, די ש אוסרין גם זה. אבל לבקש אדם כשהוא בחיים להתפלל ולברך, הוא דבר הראוי והנכון. לא רק לילך אל הנביאים שמפורש בקראי (מלכים ב' ד, כ"ג) אלא גם לחכמי תורה, ולא רק לתנאים כר"ח בן דוסא שהיה ריב"ז רבו מבקשו להתפלל בעד בנו שחלה, ור"ג שלח אליו שני ת"ח לבקשו שיתפלל ויבקש רחמים עבור בנו שחלה, כדאיתא בברכות דף ל"ד ע"ב, ואף לא רק לאמוראים כר' יונה אבוב דר' מני וכו' יצחק בן אלישיב ורב יהודה שכל מה שהיו מבקשין מהש"ית היה עושה להם (תענית דף כ"ג ע"ב), אלא אף כל חכם שבכל דור ודור צריכים מי שיש לו חולה לילך אצלו שיבקש עליו רחמים. כדאיתא בב"ב דף קט"ז ע"א דריש ר' פנחס בן חמא כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, שזה נשנה לדורות שכן יעשו, שא"כ הוא גם לדורות האחרונים שלפנינו, וגם לדורנו, ובכל המקומות, שהרי הובא זה לדינא ברמ"א יו"ד סימן של"ה סעיף י', דהא לא עדיף זה מלעניין הוראה דאיסור והיתר, שגם חכמים דדור זה הוא בכלל (ועי' להלן חיד"ד סימן נ"א). עכ"פ לבקש לאדם שיתפלל עבורו להש"ית, זהו דבר הראוי והנכון, שכן צריכין לעשות.

צדדי היתר והאיסור לבקש ממת שיתפלל בעדו

אך לאדם שמת, שכבר לא שייך שהוא יתפלל, אלא שנשמתו שהיא בגני מרומים שייך שתתפלל עבור אלו החיים, שלא לו דסוברים דלמלאכים אסור יש לעיין אם גם לבנ"א שמתו אסור. ולמה שכתבתי, הא אף המתירין לבקש מהמלאכים הוא רק בדבר שנשלחו המלאכים, שבנשמות משמע שלא שייך זה. א"כ גם המתירין לבקש ממלאכים נמי יש לעיין בנשמות, שהוא לבנ"א שמתו, או שנשמות מבנ"א שמתו עדיפי, וגם לדעת האוסרים לבקש מן המלאכים מותר לבקש מהנשמות. דמצד הסברא יש טעם לכאן ולכאן. דנשמות דאינשי אחר שמתו, שאין מחוייבין במצוות שוב, דבמתים חפשי, וליכא עלייהו חיוב להתפלל ולבקש רחמים, אסור לנו, ואף לבניהם שהן בחיים אסור, לבקש מהם שיתפללו ושיברכו. ורק שהבנים שהן בחיים, ואף אחרים, בעצמן שייך שיתפללו להש"ית, שיענה אותם בזכות הצדיקים שהרבו זכויות בחייהם, שהם ג"כ מצטערין בצער בנייהם, כדאסיק הגמ' בברכות דף י"ח ע"ב. וכמו כן ודאי מצטערין בצער כל שהיו מכירין אותו, וכ"ש בצער כל ישראל. אבל לבקש מהם שהם יתפללו אסור, כמו שאסור להתפלל למלאכים. וממילא הם עוד גריעי, דלא נמסר להם שליחות מהש"ית, ואף אם נמסר הרי לא ידעינן מזה. אך יש סברא לומר שעדיפי לענין זה מהמלאכים. דמאחר דהם ידעי בצערא דאינשי בהאי עלמא, כדמסיק הגמ' בברכות, שלכן מצטערין מזה גם בעצמן, ושייך שנועור אותם בבקשה להם שיתפללו ויבקשו מהש"ית שישלק הצרות מעלינו. ואף בלא זה שמצטערין גם בעצמן, הא עליהם לחוש לצער בנייהם וגם לצער כל ישראל, והמלאכים אולי לא מרגשי כל כך בצערא דאינשי.

איסור ודורש אל המתים במבקש ממת שיתפלל

ולכן פליגי בזה. דהש"ך בשם מוהר"ח בתשובה סובר שאסור לבקש מהנשמות כמו שאסור לבקש ממלאכים. אבל מחמת שאיכא טעם דסברא גם לומר שעדיפי ממלאכים, לזה הוצרך לאסור זה מקרא דודורש אל המתים (דברים י"ח, י"א). אבל אף שהקרא אינו מיותר, דהא מפורש בברייתא בגמ' (סנהדרין דף ס"ה ע"ב) דקאי למי שמרעיב עצמו והולך ולן בבית הקברות כדי שתשרה עליו רוח טומאה. אבל כיוון שאיכא סברא לאסור מצד עצם הבקשה זולת מהש"ית, מסתבר למהר"ח שאין להפקיע הקרא דודורש אל המתים מפשוטו, דהוא איסור גם מלבקש מהמתים שהם יתפללו עבורנו. והב"ח (ס"ס ר"ז הנ"ל) סובר כסברא שניה, דעדיפי לענין זה ממלאכים, ולכן שייך לבקשם שיתפללו בעדנו. וממילא דורש אל המתים הוא קאי רק למרעיב עצמו ולן בבה"ק כדי שתשרה עליו רוח טומאה.

ההבדל בין מבקש מגוף המת או מרוחו

ובהגהות מיימוני (בפ"א מע"ז ה"ג) בשם הרא"מ (יראים שלד-ה), שאיכא חילוק, דלבקש מגופו אסור, ומרוחו מותר, דרוחו לא מת. אבל מסתבר דהמרעיב עצמו ולן בבית הקברות כדי שתשרה עליו רוח טומאה הוא איסור הלאו, אף שלכאורה אין זה לא לגופו של מת ולא לרוחו. דהא רש"י פי' בסנהדרין דף ס"ה ע"ב ד"ה שתשרה עליו רוח טומאה, ששד של ביה"ק יהא מסייעו בכשפים. אבל אף להרמב"ם שמפרש שרוח טומאה הוא שיבוא לו מת בחלום, הוא אסור בכל אופן שעושה מעשה דמרעיב עצמו ולן בבית הקברות כדי שיבוא לו מת בחלום, בין גופו בין רוחו. ולכן לא הוזכר חילוק בדבריהם בין גופו לרוחו. וחילוק הגמ"י בשם הרא"מ, הוא דווקא במאי דאירי שם, במשביע לחולה בחייו שלאחר מיתתו יבא לו בחלום, דשם מחלק בין לגופו או לרוחו. וכן כתב דשמואל ששאל מאביו בדבר זוזי דיתמי (ברכות י"ח ע"ב), היה זה מרוחו.

מותר להשביע חולה שיבוא בחלום

ואף שלכאורה בהא דמשביע לחולה כשהוא בחייו שיבוא לו בחלום לאחר מיתתו לא הוצרך לזה, דהא השביעו בחייו. ועיין בב"י יו"ד סימן קע"ט בד"ה כתב רבינו ירוחם שואל במת בסופו, שנראה דמשביע את החולה לשוב אליו לאחר מיתה להגיד לו את אשר ישאל מודה ר' ירוחם דשרי, כדמוכח הנך עובדי דסוף מו"ק (כ"ח ע"א ליחזוי לי מר). וטעמא משום דכיוון דכשהשביעו הוא חי, לא הוי דורש אל המתים. אך אין הרא"מ סובר חילוק זה, דאם היתה בקשה זו שיבוא המת אליו בחלום להודיעו איזה דבר דרישה אל המתים שאסור בלאו, לא היה ניתר מחמת שהשביעו כשהיה עדיין חי שיבוא אליו כשמת. דמה לנו מתי השביעו, כיוון דמה שיבוא אליו המת הוא דבר אסור להחי. ולכן הוכיח מזה שאיכא אופן המותר, דהוא לרוחו, דרוחו לא נקרא מת.

הבית יוסף אוסר השבעה לאחר מיתה ומתיר מחיים

והב"י דלא ניחא לו חילוק הרא"מ שהביא הגמ"י, וגם סובר שלא שייך כלל ענין שאלה מהגוף (שם בד"ה אוב), חילק תחילה דווקא במעשה אסור, ולא ע"י בקשה

והשבעה להמת שיבוא אליו להודיעו. אבל אח"כ הביא שאף בלא מעשה אלא ע"י השבעה נמי אסור, אבל מ"מ סובר שמודה ר' ירוחם בהשביע כשהיה המת בחיים שמותר, מצד הני עובדי דסוף מו"ק. ואף שלא מובן כל כך, נצטרך לומר שלשון דורש אל המתים משמע שבשעת דרישת החי יהיה הנדרש מת, ולא כשבשעת דרישת החי היה הנדרש עדיין חי, אף שהוא על אחר שימות, ופליג על הרא"מ בתרתי.

להרעיב עצמו ולון בבית הקברות עובר ודאי על הלאו

אבל לדינא פסק הב"י בדין איסור הלאו בוודאי אינו אלא במעשה, שמרעיב עצמו ולן בבית"ק, שרק אז הווי באיסור הלאו דדורש אל המתים. ומה שלא הזכיר גם שאר מעשים שהזכיר בב"י, שהוא לובש מלבוש ידוע או מקטיר קטורת ידועה, וישן לבדו, הוא משום שליכא שום טעם לחלק בין המעשים. ולעניין מקטיר איזה קטורת אין צורך לזה, דהא הוא עובד ע"ז בסתמא, כדאינא בסנהדרין (ס"ה ע"א) שם בסוגיא הקודמת, שעולא אמר דבעל אוב שחייב חטאת הוא במקטיר לשד, והקשה רבא דא"כ הוא חייב משום עובד ע"ז. ורק כשיתכוין בפירוש שאינו לעבדו בזה, שאף לא לרגע אחד, וגם לא רק לזה שיבוא לו בחלומו ויגיד לו, אלא עושה הקטרה זו משום שבהקטרה זו יבא המת אליו, שלכן פשוט שיהא אסור מצד דורש אל המתים, אף שמתכוין דאינו

לעבדו. ובדין היתר ודאי, פסק הב"י בש"ע שהוא רק להשביע את החולה שהוא עדיין חי שישב אליו לאחר מיתתו להגיד לו מה שישאל.

הבית יוסף לא רצה להכריע אם מותר להשביע רוח המת

והשמיט הבית יוסף מלכתוב בפירוש שאסור מה שהתיר הגמ"י, להשביע את רוחו של המת, משום שלא ברור לו לפסוק כהר' ירוחם. לכן נקט רק איסור הברור שהוא במעשה, והיתר הברור שהוא בהשבעה להחולה בחייו שיבוא אליו לאחר מותו. והשמיט דין דלהשביע את המת שיבוא אליו. ושביקה בהסתירה, שמסעיף י"ג יש לדייק להתיר כיוון שאינו עושה מעשה, ומסעיף י"ד יש לדייק לאיסור שדווקא להשביע בעודו בחיים מותר. שבכה"ג אמרינן בגמ' דליכא למשמע מינה (כגון בברכות כ"ה ע"א, שבת צ"ג ע"ב, עירובין צ"ה ע"א, יבמות ע"ז ע"ב ועוד מקומות שיבואו להלן), שכמו כן הוא כוונת הב"י בש"ע. ומה שלא נקט שהוא ספק, הוא משום דלא רצה לפסוק שהוא ספק כדמצינו בהרבה דוכתי בש"ע שנקט גם דינים שהם ספק, דכשכותב בש"ע שהוא ספק הוא פסק דין לכר"ע שהוא ספק, שאף אם ימצא מי שיכריע לפסוק הדין אינו כלום לדעת הש"ע. ובכה"ג שנקט הכא שני הדברים הברורים לו להניח מה שלא היה ברור לו להכריע, שידעינן מזה שהוא בעצמו היה מסתפק בזה, אין זה פסק דין שהוא ספק, ולא שניכר מזה רק שהוא לא הכריע ואינו אומר לאחרים דעתו בזה, והוא נתינת רשות בזה לכל חכמי התורה להכריע דעתם לדינא ולמעשה.

זיו ההיכל - פקודת משה

ממרן רבינו הגה"צ גאב"ד נוה אחיעזר זצ"ל

בו מסתתר הקב"ה בלבושין מוסתרים באותיות הקודמות והמאוחרות זה תוצאה של עיוות הדין שנגרם על ידי שופט שאינו הגון. ועפ"י י"ל הפסוק בפרשתן, שהתורה ק"מורה לנו שנקח שופטים כאלה שיש להם אפשרות להפוך את מדה"ד לרחמים, ולהוציא את שם הוי"ה ב"ה מהלבושים המוסתרים, וע"כ אמרה תורה שופטים ושוטרים תתן לך, שתקח לך ותמנה שופטים כאלה שיהי' בידם לקיים את עליית השי"ת בבחי' ויגבה ה' צבאות כנ"ל, ומוסיף לפרש א"כ, אשר ה' אלקיך נותן לך לשבטיך, שבמקום שבטים המרמז על מספר שס"א שהם שמות ההסתר של שם הוי"ה ית"ש יתן לך את שם הוי"ה בגלוי בלי לבושים, וכן מהשם אלקים יעשה אלוקים שהוא גם שם של רחמים גלויים ומאירים אכ"ר.

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך אשר ה"א נותן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק.

יל"פ בדרך מוסר עפ"י דהס"ה קדושת לוי בפרשתן לפרש הפסוק לא תקים לך מצבה, עפ"י מ שאמרו חז"ל התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין, כי העולם הזה הוא הכנה לעולם הבא, ומה שאדם אוכל ושותה הוא כדי להיות בריא וחזק לעבודת השי"ת ולא להנאת עצמו ח"ו, והנה כל מה שאדם אוכל ונהנה בעוה"ז נקרא לך כמאמר חז"ל חציו לכם, וזה הרמז לא תקים לך מצבה, פי' לא תעשה מתענוגי העוה"ז הנקרא לך מצבה, פי' מעמד ומצב לקיום רק הכנה לעוה"ב, עכד"ק.

והנה בסה"ק מאור ושמש בפרשתן עה"פ דברי ריבונות בשעריך מפרש המלה: בשעריך רומז לגופו של אדם כידוע מספר יצירה שבעה שערים בנפש, עכל"ק.

ומעתה כך כוונת הכתוב שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך, שתעמיד שופטים ושוטרים שישמרו על התנהגותו של אדם בעניני ל"ך בשעריך היינו עם צרכי הגוף הנקראים לך ודואגים לצרכי השערים היינו הגוף, על מנת שהאדם לא ישקיע את כל מעייניו בעניני גוף בלבד, ואם זה יהיה כך שהאדם ישקול במאזני פלס את צרכי גופו החיוניים ביותר ויתן לגוף רק את ההכרחי ביותר לקיום אז ושפטו את העם משפט צדק, יתנהלו עניני העם היינו פשוטי העם הדואגים לגשמיות בצדק ובמישור וצדק לפניו יהלך אכ"ר.

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלקיך נותן לך לשבטיך.

עיי' מפרשים שהקשו למה צריך להדגיש אשר ה"א נותן לך, וכי לא ידענא שהשי"ת נתן לבנ"י את הארץ. ויל"פ בדרך רמ"ז עפ"י דהספה"ק אור מלא מהגה"ק מקאסאני זצוק"ל הי"ד, (בחלק השמועות ע"ק"ב) לפרש הושענא עלית שבטים, עפ"י דברי הה"ק ר' משה מראזוואדאזו ז"ע, לפרש אמרם ז"ל בסוף מס' תענית, על יום ט"ו באב יום שהותרו השבטים לבוא זה בזה, דהנה בימי בין המצרים היה הארת שם הוי"ה ב"ה באותיות הקודמין והמאוחרין ובחלוף א"ת ב"ש, והם שמות טדה"ד כוז"ו מצפ"ק, שמספר כולם עולה שס"א, כנאמר בכוונת בין המצרים, אמנם בהגיע יום ט"ו באב שאז מתחיל להאיר צרוף החודש כסדרן יו"ד על ה"א, אז מתחיל להתגלות הארת שם הוי"ה ב"ה בגלוי אור בלי לבוש, וזה הפי' שיום ט"ו באב הוא יום שהותרו השבטים, היינו השמות המוקדמים והמאוחרים והא"ת ב"ש החלוף של שם הוי', שהם בגימ' שס"א כמספר שבטים, והיינו שביום ט"ו באב נעשה משבטי"ם היינו שמות החלוף שהויה ב"ה היא בבחי' הסתר פנים, ונעשה מזה צרוף ז"ה בז"ה שהוא מספר כ"ו כמנין שם הוי"ה ב"ה בגלוי בלי שום לבוש. עכד"ק פח"ח, ועל כן גם אנו מתפללים ביום הו"ד יום הרחמים הושענא עלית שבטים, שהשמות של חלוף הוי"ה המרמזים על הסתר פנים ושהם בגימ' שבטים כנ"ל, יתעלו ויתנשאו שיהי' הארת שם הוי"ה ב"ה התגלות מלכותו יתב"ש בגלוי ולא בהסתר, עכדה"ק ושפ"י.

וידוע ששמו של הקב"ה מתעלה ע"י הדין והמשפט כמש"נ ויגבה ה' צבאות במשפט, ועיי' עוד במד"ר משפטים ופרשתן דא בנדון. כן יש להקדים דברי הספה"ק אוהב ישראל, שכאשר ישראל זוכין להארת פניו ית"ש נעשה גם מן שם אלקים שהוא דין שם אלקים שזה רחמים כמו שם הוי"ה ב"ה, והנה איתא במשנה אבות גלות באה לעולם על עיני ועיוות הדין, הרי שענין הגלות

מזל טוב וגדא יאה
הננו בזאת לשגר ברכתנו למע"כ ידידינו היקר מקים עולה של תורה נשיא ומייסד כולל ערב "מרבח חיים" בבית מדרשונו
הרה"ג רבי יעקב מאיר שטיינמץ שליט"א
לרגל שמחת הולדת הבת במז"ט
יהי רצון שיזכו לראות ממנה ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, אכ"ר.
הנהלת ביהמ"ד מערכת "נוה ההיכל"
גם אנו מצטרפים
חכמי ורבני הכולל שלמה צבי וייס

פתרון החידה השבועית (ראה):
בפרשתנו (יא, כט) מוזכר יתר עיבל. עיבל מופיע בפרשת וישלח (ט, כט) כאחד מחמשת בני שובל. ואלה בני שובל עלון וקנחת ועיבל שפן ונאנם. נמצא כי סוף שמו כסוף שם אביו, ותחילת שמו באות עי כתחילת שם אחיו עלון. © כל הזכויות שמורות למחבר

חידה לפרשת השבוע
המקביר חי חיה
אורית תיה כפרית
לי ארבעת אחים, האישיו
פותח כטוני, ואבי חותם
כמוני.
כשראה שהתלמידים מתקשים,
הוסיף ואמר:
אמנם תיבת היורה כפרית,
אבל שאר הפרטים כפרית
אחרת.